

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์ประเด็นความผิดที่ตรวจพบจากการตรวจปฏิบัติการ
ภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย

ชื่อผู้เขียน นายสุภรณ์ วรรณประทีป

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณ เลานะวิสุทธิ์	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชูศรี เทียบศิริเพชร	กรรมการ
อาจารย์ ธาณี ศิริสกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง "การวิเคราะห์ประเด็นความผิดที่ตรวจพบจากการตรวจปฏิบัติการ
การภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย " มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการตรวจปฏิบัติ
การภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย และวิเคราะห์ประเด็นข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่ตรวจ
พบโดยเจ้าพนักงานในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว นอกจากนี้ ยังได้ให้ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง
แก่ผู้ประกอบการประเภทต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดความผิดพลาดเหล่านั้นอีก

ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์ได้รวบรวมจากรายงานผลการตรวจปฏิบัติการทั่วไป และ
รายงานผลการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม ระหว่างเดือน มกราคม 2540 - เดือน มิถุนายน 2542 ซึ่งสำนักงาน
สรรพากรจังหวัดเชียงรายจัดทำเสนอผลการปฏิบัติงานแก่สำนักงานสรรพากรภาค 8 เป็นรายเดือน และการ
สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากร ระดับ 3 - 6 จำนวน 9 คน ที่ปฏิบัติงานในฝ่ายตรวจปฏิบัติการ
สำนักงานสรรพากรจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับการวางแผน และวิธีการตรวจสอบที่ใช้

การตรวจปฏิบัติการของสำนักงานสรรพากรในที่นี้หมายถึง การตรวจปฏิบัติการทั่วไป และ
การตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นการตรวจการปฏิบัติของผู้ประกอบการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
ทั้งระบบ ในช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น เจ้าพนักงานได้เน้นผลการตรวจไปที่การตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม เพื่อ
ให้เป็นไปตามนโยบายการคืนภาษีโดยเร็วและถูกต้อง

วิธีการที่เจ้าพนักงานใช้ในการตรวจสอบภาษีมูลค่าเพิ่ม นอกเหนือจากที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการตรวจปฏิบัติการทั่วไป และการตรวจคืนภาษีที่กรมสรรพากรเป็นผู้กำหนด ซึ่งได้แก่ การตรวจรายงานภาษีต่าง ๆ การตรวจนับสินค้าคงเหลือ การตรวจยอดขาย ณ จุดขาย และวิธีอื่น ๆ แล้ว เจ้าพนักงานยังต้องรวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐานจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาประกอบการตรวจสอบธุรกิจแต่ละประเภท รวมไปถึงการเตรียมการวางแผนเพื่อตรวจสอบประเด็นต่าง ๆ ของธุรกิจเป็นการเฉพาะแต่ละกรณีอีกด้วย

ผลการศึกษาพบว่า

จากการตรวจปฏิบัติการในช่วงเวลาดังกล่าว เจ้าพนักงานสามารถตรวจปฏิบัติการเสร็จสิ้นจำนวน 564 ราย เป็นการตรวจปฏิบัติการทั่วไป จำนวน 155 ราย และการตรวจคืนภาษีมูลค่าเพิ่ม จำนวน 409 ราย ผลการตรวจ พบความผิดทั้งสิ้น จำนวน 365 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 64.7 ของจำนวนรายที่ตรวจแล้วเสร็จทั้งหมด แยกเป็นรายที่พบความผิดจากการตรวจปฏิบัติการทั่วไป จำนวน 110 ราย และตรวจคืนภาษี จำนวน 255 ราย

เจ้าพนักงานเรียกตรวจสอบผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล มากกว่าผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา โดยตรวจผู้ประกอบการที่เป็นนิติบุคคล จำนวน 492 ราย พบความผิด 313 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 63.6 และผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา จำนวน 72 ราย พบความผิด 52 ราย คิดเป็นอัตราร้อยละ 72.2

ประเภทกิจการที่เจ้าพนักงานทำการเรียกตรวจสอบเรียงจากมากที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ กิจการรับเหมาก่อสร้าง จำนวน 97 ราย กิจการจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง จำนวน 84 ราย กิจการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค จำนวน 83 ราย กิจการขายน้ำมันเชื้อเพลิงและน้ำมันหล่อลื่น จำนวน 80 ราย และกิจการจำหน่ายรถยนต์ จำนวน 34 ราย

กิจการที่ตรวจพบความผิดสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ กิจการร้านอาหาร กิจการจำหน่ายแก๊สหุงต้ม กิจการโรงแรม กิจการจำหน่ายเครื่องใช้สำนักงาน และกิจการจำหน่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ส่วนกิจการที่ตรวจพบความผิดน้อยที่สุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ กิจการจำหน่ายยางรถยนต์ กิจการผลิตสินค้าอื่น ๆ กิจการผลิตและส่งออกไม้กวาด กิจการจำหน่ายรถยนต์ และกิจการห้างสรรพสินค้า โดยจำนวนรายที่เรียกตรวจของแต่ละประเภทกิจการมีจำนวนไม่เท่ากัน

ประเด็นความผิดที่เจ้าพนักงานตรวจพบสูงสุด 5 ลำดับแรก ได้แก่ การยื่นยอดขายไว้ขาด คิดเป็นอัตราร้อยละ 35.6 ของผู้ประกอบการที่ตรวจแล้วเสร็จทั้งสิ้น การนำภาษีซื้อต้องห้ามมาใช้ คิดเป็นอัตราร้อยละ 35.3 การจัดทำรายงานภาษี คิดเป็นอัตราร้อยละ 14.0 การไม่ออกใบกำกับภาษีทันทีที่ความรับผิดเกิดขึ้น คิดเป็นอัตราร้อยละ 6.0 และ การไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม อัตราร้อยละ 3.4

ข้อสังเกตของผู้ศึกษาที่เกี่ยวกับผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการไม่เห็นความสำคัญของการเสียภาษีอย่างถูกต้อง มีความรู้ทางบัญชีค่อนข้างน้อย และไม่ค่อยให้ความสำคัญในการจัดทำบัญชีมากนัก โดยจะมอบให้สำนักงานบัญชีเป็นผู้ดำเนินการแทนไม่ว่าจะเป็นการจัดเตรียมเอกสาร หรือการติดต่อกับเจ้าพนักงาน จึงมักทำให้ผู้ประกอบการและเจ้าพนักงานขาดความเข้าใจที่ดีต่อกัน

นอกจากนี้ยังพบว่า เจ้าพนักงานขาดแคลนเครื่องมือในการทำงาน และทำงานไม่สอดคล้องสัมพันธ์กัน จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการทำงาน ในส่วนของหลักกฎหมาย มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งยากต่อการตีความ หรือทำความเข้าใจ และยังไม่เป็นธรรมเพียงพอ ทำให้ผู้ประกอบการบางกลุ่มจึงได้รับประโยชน์มากกว่า ซึ่งอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการไม่เต็มใจเสียภาษีให้ถูกต้อง

ทางปฏิบัติที่ดีที่สุดของผู้ประกอบการ เมื่อพบปัญหาจากการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มคือ การขอคำแนะนำและสอบถามกับเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากรโดยตรง นอกจากนั้นควรให้ความสำคัญกับการจัดทำบัญชี และติดตามการเปลี่ยนแปลงหลักกฎหมายอย่างใกล้ชิด

Independent Study Title The Analysis of the Incorrect Points Found from the Operations of Valued Added Tax Operational Auditing Performed by Chiang Rai Revenue Office

Author Mr. Suporn Wannapratheep

M.B.A. Business Administration

Examining Committee:

Assist.Prof. Suvanna Laohawisudhi Chairman

Assist.Prof. Chusri Taesiriphet Member

Lecturer Thanee Sirisakula Member

Abstract

The objectives of this independent study on "The Analysis of the Incorrect Points Found From the Operations of Valued Added Tax Operational Auditing Performed by Chiang Rai Revenue Office During January 1997 – June 1999" are to study the Valued Added Tax auditing process performed by Chiang Rai Revenue Office as from January 1997 to June 1999 and to analyze the incorrect points found from the process. Besides, suggestions should be given to taxpayers to be keys to solve all problems found and be some ways to avoid any mistakes that can happen in the future.

Data were collected from the monthly reports of "Operational Audit section" that Chiang Rai Revenue Office had reported to Regional Revenue Office 8. These reports were about the results of Valued Added Tax operational auditing. The reviews of nine tax auditing officers in Chiang Rai Operational audit section about operational auditing process were also mentioned in this study.

The Valued Added Tax operational Auditing methods in this study are general operational audit and Valued Added Tax refund audit. They are used to investigate in Valued

Added Tax law's commitment of taxpayers. During the mentioned period, especially for Valued Added Tax refund audit, the officers had to follow the Revenue Office's policy that tax refund has been audited rapidly and correctly. So, many Valued Added Tax Refund cases had been audited accordingly,

The methods of auditing process should be performed under general operational audited regulations and Valued Added Tax refund audit practices of the Revenue Office. They assign the officers who know how to investigate tax reports, inventory observation or point of sale audit. Nevertheless, the officers still have to collect relevant data from other sources that would be supporting evidences in auditing of each type of business. Audit planning program should be prepared for each taxpayer, too.

The results of the study were:

Chiang Rai Revenue Officers had finished 564 cases of Valued Added Tax operational auditing. These consisted of 155 cases of general operational auditing and 409 cases of Valued Added Tax refund auditing. They found 365 incorrect cases or 64.7 percent of all these cases. There were 110 incorrect cases of general operational auditing and 255 incorrect cases of Valued Added Tax refund auditing.

The audited officers picked more from juristic persons than individual persons in their investigations. During the mentioned period, 492 juristic persons were audited and 313 persons or 63.6 percent of cases were found wrong. During the same period, 72 individual persons were audited and 52 persons were wrong. That was 72.2 percent.

The most favorite business, which was picked to audit by the officers, was construction business. 97 businesses were audited during the period. 84 construction material selling businesses, 83 consumed products selling businesses, 80 patrol station businesses and 34 motorcar dealer businesses were the second, third, fourth and fifth respectively.

The top five businesses that were found most guilty were photo and film shop, gas business, hotel business, furniture and equipment selling business and fuel station business respectively. On the other hand, the least top five guilty businesses were rubber tyre selling business, other manufactory products business, exported broom manufactory business, car

dealer business and department store business respectively. Every business was found guilty to certain extent. In fact, the amounts of each finished case were not the same.

The most incorrect point found from the operational audit was inadequate and less than actual income. 35.6 percent of all audited businesses were found wrong. The second was using illegal tax invoice as input tax to deduct in Valued Added Tax payment. 35.3 percent were wrong. The third was about making Valued Added Tax reports with 14.0 percent. The fourth was about making no tax invoice at point of sale. 6.0 percent were wrong. The fifth was no declaration of any changes in Valued Added Tax registration to the Revenue Office at 3.4 percent.

The observation about taxpayers was found that many taxpayers would not like to pay tax correctly. They knew very little about accounting principles and had not been interested in accounting. Moreover, when they get summons or inviting letters from the Revenue Office, they do not come to see the officers themselves, but send the representatives from accounting business instead. These might cause misunderstanding between taxpayers and Revenue officers.

Besides, inadequate equipment for officers and poor teamwork among government offices might be the obstacle in working process. For tax's laws, there have been changed many times so taxpayers find them hard to understand and to follow. The injustice in law was another problem that made taxpayer unwilling to pay tax properly.

The best suggestion for taxpayers to avoid any mistake is to contact the Revenue officer directly whenever the problems are found. They should know that accounting is very essential for them. Moreover, they have to follow the change of Valued Added Tax law closely as it is changed all the time.